

Гаврилішин А.П.

к.ю.н., доцент

Національний університет
державної податкової служби України,
м.Ірпінь

Колонюк Ю.В.

студентка

Національний університет
державної податкової служби України,
м.Ірпінь

ОПОДАТКУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Формування ефективно діючих ринкових механізмів, спроможних забезпечити стає економічне зростання, потребує впливу державних інституцій на економічну систему на макро- та мікро рівні. Державне регулювання економіки, яке здійснюється, насамперед, шляхом застосування перерозподілу виробленого суб'єктами підприємництва додаткового продукту через податкові вилучення, повинно відповідати вимогам ефективного розвитку ринкової економіки [2, с. 25].

Оподаткування підприємств малого бізнесу в значній мірі залежить від зовнішнього середовища, яке суттєво впливає на їхню діяльність. Саме малі підприємства, які не потребують великого стартового капіталу та забезпечують високу оборотність ресурсів, здатні швидко реагувати на зміни ринкового попиту та за рахунок цього забезпечувати рівновагу на споживчому ринку в умовах нестабільної економіки й обмеженості фінансових ресурсів підприємств [1, с. 12].

Нове податкове законодавство в Україні не сприяє розвитку суб'єктів малого бізнесу. Існуюча податкова система не дозволяє підприємствам отримувати законні доходи та використовувати їх для розвитку, стимулює непрозорість фінансів і приховування прибутку, інвестування їх в економіку держави з меншим податковим навантаженням.

Механізм реалізації регуляторної політики держави щодо оподаткування тієї чи іншої сфери господарської діяльності суб'єктів малого бізнесу потребує удосконалення, зважаючи на такі причини:

- за часів становлення незалежності України фактично склалася нова економічна реальність для суб'єктів підприємницької діяльності;
- цілі державної податкової політики, орієнтовані на реалізацію інтересів держави щодо суб'єктів малого бізнесу, пов'язані з існуючими системами оподаткування, збільшенням критичної маси суб'єктів підприємницької діяльності і надходжень до бюджету. Прогалини у системі оподаткування малого бізнесу призводять до значних розбіжностей між поставленими цілями і кінцевим результатом [3, с. 38].

Сучасну динаміку розвитку суб'єктів малого бізнесу в Україні визначають два основних параметри:

1) потреба в ефективній системі оподаткування;

2) незрозуміла у деяких випадках, схильна до подвійного тлумачення та ухилення від сплати податків чинна система оподаткування малого бізнесу, яка вимагає проведення інвентаризації законодавчої бази, розробки процедури усунення недоліків нормативно – правового характеру.

Регуляторна податкова політика держави, побудована на подвійних стандартах, на словах декларується як зниження податків, а насправді загальний рівень податків не змінюється або підвищується. У відповідь підприємці удосконалюють методи управління не задекларованими грошовими потоками та застосовують нові схеми ухилення від оподаткування. В результаті страждає як держава, так і підприємство - бюджет не виконується, соціальний клімат не покращується.

Таким чином, тягар податкової системи України визначається, насамперед, не розміром податкових ставок, а складністю та нестабільністю системи податкового адміністрування.

Основними стратегічними цілями реформування системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу слід вважати такі:

- підвищення конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу;
- легалізація тіншового сектору;
- нарощування критичної маси суб'єктів малого бізнесу;
- простота та зрозумілість податкових норм для суб'єктів господарювання;
- скорочення витрат платників на нарахування і сплату податків до держави;
- забезпечення умов для добровільного виконання вимог податкового законодавства платниками податків [4, с. 16].

Таким чином, для досягнення цих цілей систему оподаткування слід узгодити з пріоритетами державної політики соціально-економічного розвитку країни, створити постійно діючу робочу групу з питань виявлення недоліків та удосконалення системи оподаткування малого бізнесу, внести зміни до законодавства з питань оподаткування, спростивши його, змінити методи адміністрування податків на ефективну, відкриту та підзвітну суспільству систему.

Література

1. Балабенко О. В. Удосконалення механізму реалізації регуляторної політики держави щодо оподаткування господарської діяльності суб'єктів малого бізнесу / О. В. Балабенко // Актуальні проблеми економіки – 2008. - № 7. - С. 9 – 15.
2. Долгальова О. В. Малий бізнес в Україні / О.В. Долгальова // Фінансовий контроль. – 2010. - № 1. – С. 25-26.
3. Лютий І. О., Романюк М. В. Проблеми та перспективи спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні / І. О. Лютий, М.В. Романюк // Фінанси України – 2008. - № 6. - С. 31 – 38.
4. Воротіна Л. І. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання / Л. І. Воротіна // Актуальні проблеми економіки. – 2009. - № 6. – С. 14-19.